

FOF2020 – ABÚZUS FELMÉRŐ LAP SEGÍTŐK RÉSZÉRE (ONLINE)

A Down Alapítvány egyik idei projektjének (FOF2020) témája az elhanyagolás, az abúzus (azaz bántalmazás) értelmi fogyatékos személyek körében.

A FOF2020 pályázat célja annak elősegítése, hogy az ügyfelekkel dolgozó kollégák jobban felismerjék az ügyfelekre ártalmas, önállóságukat akadályozó, illetve visszaélés jellegű helyzeteket, tudjanak megfelelő segítséget kérni, és szükség esetén új eszközöket, technikákat kifejleszteni azok megfelelő kezelésére. A kérdőív kitöltése, így az Önök őszinte visszajelzése ezért is rendkívül fontos számunkra.

A kérdések vonatkoznak:

- 1. mások (kollégák és értelmi fogyatékos ügyfelek) viselkedésére: mások részéről megtapasztalt durva vagy nem durva, de mindenképpen kérdéses helyzetekre;*
- 2. és a felmérést kitöltő saját viselkedésére is olyan helyzetekben, amikor a bizonytalanság, az eszközök hiánya, a tehetetlenség, a jó megoldás át nem látása vezet nem megengedhető, vagy határesetnek minősülő megoldásokhoz. Például valaminek a megtiltásához, a telefonhasználat megtagadásához, az étel megtagadásához (pl. ha valaki túl sokat eszik) és hasonló szankciókhoz, amivel a fogyatékos személy nem ért egyet, amivel szemben nem tud érvelni, nem tud védekezni. Emiatt bántásként, megbántásként, visszaélésként éli azt meg.*

Mindannyian kerültünk már ilyen helyzetbe, hiszen az önálló életvitelben elvárt önkorlátozás a fogyatékos embereknél nem mindig működik, a szabadság mellé nem teszik oda maguktól a korlátokat, és a kötelességeket. Az, hogy meddig mehetünk el segítő-támogató szakemberként bizonyos nevelő célzatú eszközök használatában igen érzékeny terület. Sokszor magunk is érezzük, hogy túllőttünk a célon, hogy visszaéltünk a helyzetünkkel.

Abból is adódhat megbántás és megbántódás, hogy mások a segítő szakember prioritásai, például egy zűrös esti időszakban, amikor millió teendője van, mint egyes ügyfeleknek, akiknek éppen valami általa fontosnak érzett óhaja van, ami nem teljesíthető, mert van, ami fontosabb.

Abban szeretnénk segíteni, hogy az ilyen helyzeteket hogyan kezelhetjük úgy, hogy "jusson is, maradjon is", hogy mindenki elégedett lehessen.

Jelen kérdőív tehát az Alapítványnál dolgozó Segítő munkatársak saját tapasztalatait, saját érzéseit, bizonytalanságait méri fel a leírt szituációkban. Egyfajta önreflexiós kérdőív ez, esetek leírása és a leírás során újraértékelése, mely hozzásegíti a szakembert a megfelelő megoldás megtalálásához.

A kérdőív kitöltése név nélkül történik.

A kérdőív kitöltése kb. 30 percet vesz igénybe.

Köszönjük az együttműködést!

A kérdőív kitöltésével Ön beleegyezik abba, hogy a GDPR előírásainak megfelelően az Ön által megadott válaszokat a Down Alapítvány tárolja, a projekten dolgozó munkatársak az információkat felhasználják a projekt megvalósításához, illetve szükség esetén a projekt

megvalósításának ellenőrzése céljából abba a projektet finanszírozó Nemzeti Szociálpolitikai Intézet, illetve az Emberi Erőforrások Minisztériuma betekintést nyerjen.

- Igen, beleegyezem, tovább a kérdőívre.

1. KÉRJÜK, JELÖLJE BE, HOGY TAPASZTALTA-E MÁSNÁL, ESETLEG ELŐFORDULTAK-E ÖNNEL AZ ALÁBBI ESEMÉNYEK MUNKÁJA SORÁN? *Jelölés: 0- soha; 1- ritkán (1-2 alkalom); 2- gyakran (több mint 1-2 alkalom)*

		Kolléga részéről			Saját maga részéről		
1	Előfordult-e valaha, hogy egy értelmi fogyatékos ügyfelet akarata ellenére elköltöztettek egyik lakóhelyről egy másikra?	0	1	2	0	1	2
2	Előfordult-e valaha, hogy egy értelmi fogyatékos ügyfelet magyarázat, szóbeli informálás nélkül vittek el vizsgálatokra (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai tesztelés, komplex, stb.?)	0	1	2	0	1	2
3	Előfordult-e valaha, hogy egy értelmi fogyatékos ügyfél önállósodási törekvéseit (például munkavállalás, elköltözés) nem támogatták? Például azért, mert féltették az utazástól, a leendő munkatársaktól, vagy hogy nem állja meg a helyét.	0	1	2	0	1	2
4	Előfordult-e valaha, hogy egy értelmi fogyatékos ügyfél önállósodási törekvéseit (például munkavállalás, elköltözés) nem támogatták, mert az többletmunkát igényelt volna?	0	1	2	0	1	2
5	Előfordult-e valaha, hogy indokolatlanul, akkor is erőltették egy étel megevését egy értelmi fogyatékos ügyfél esetében, ha azt ő nem akarta megenni?	0	1	2	0	1	2
6	Előfordult-e valaha, hogy kényszerítették értelmi fogyatékos ügyfelet arra, hogy pontosan milyen ruhát vegyen fel, annak ellenére, hogy ő maga azt nem akarta? <i>(Ez a kérdés olyan esetre nem vonatkozik, ha az ügyfél nem az időjárásnak megfelelő ruhát akar felvenni, például télen szandált.)</i>	0	1	2	0	1	2
7	Előfordult-e valaha, hogy az ügyfél akarata ellenére mást vásároltak a fizetéséből vagy a zsebpénzéből, mint amit ő akart venni?	0	1	2	0	1	2
8	Előfordult-e valaha, hogy indok nélkül meghatározták, hogy az ügyfél mit csinálhat a szabadidejében, és mit nem?	0	1	2	0	1	2
9	Előfordult-e valaha, hogy egy értelmi fogyatékos ügyfélre erőltették, hogyan kell valamit megcsinálni annak ellenére, hogy a saját módszere is megfelelt?	0	1	2	0	1	2

10	Előfordult-e valaha, hogy egy értelmi fogyatékos ügyfél kezéből kivették az éppen végzett feladatot, és megcsinálták helyette (amikor ő maga is képes lett volna rá, csak lassabban)?	0	1	2	0	1	2
11	Előfordult-e valaha, hogy indokolatlanul túl nagy elvárásokat fogalmaztak meg egy értelmi fogyatékos ügyféllel szemben, és türelmetlenek voltak azok végrehajtásával kapcsolatban? Ilyen például, ha egy teljesen új feladat megtanulására nem hagynak megfelelő időt, de később számon kérik.	0	1	2	0	1	2
12	Előfordult-e valaha, hogy például büntetésből elvették az ügyfél telefonját?	0	1	2	0	1	2
13	Előfordult-e valaha, hogy különösebb ok nélkül (nem orvosi diéta miatt) korlátozták az étel mennyiségét egy ügyfélnél? Például azért, mert kövérnek gondolták.	0	1	2	0	1	2
14	Előfordult-e valaha, hogy nem vették komolyan az ügyfél rendszeres panaszkodását egy számára fontos témával kapcsolatban? Például hogy nem szeret valamelyik lakótársával lakni, mert az rendszeresen bántja őt.	0	1	2	0	1	2
15	Előfordult-e valaha, hogy bezárták az ügyfél ajtaját, hogy ne mehessen el, például büntetésből, vagy féltésből.	0	1	2	0	1	2

2. BÁRMELYIK FENTI KATEGÓRIA BEJELÖLÉSE ESETÉN KÉRJÜK, OSSZA MEG VELÜNK TAPASZTALATAIT A HELYZETTEL KAPCSOLATBAN. HA TÖBB ESET IS ESZÉBE JUTOTT, KÉRJÜK, MINDEGYIKET ÍRJA LE.

3. KÉRJÜK, JELÖLJE BE, HOGY TAPASZTALTA-E AZ ALÁBBI VISSZAÉLÉSI FORMÁKAT ÉRTELMI FOGYATÉKOS ÜGYFELEK IRÁNYÁBAN?

PÉNZÜGYI VISSZAÉLÉS

Amikor valakinek elveszik a pénzét, a keresetét, azt pénzügyi visszaélésnek hívjuk.

Ilyen például, ha jogtalanul elveszik vagy visszatartják az ügyfél fizetését, vagy nem adják oda a neki járó zsebpénzt, esetleg becsapják annak összegéről, vagy olyasminek a megvételére bízgatják, ami neki nem az érdeke.

	Kolléga részéről	Ügyfél részéről másik ügyféllel	Saját maga részéről
--	-----------------------------	--	--------------------------------

		szemben	
Kérjük, jelölje be a megfelelő helyen, ha tapasztalt értelmi fogyatékos ügyféllel kapcsolatban bármilyen jellegű pénzügyi visszaélést.			
Ha tapasztalt ilyen, kérjük, fejtse ki, pontosan mi történt. Mikor és hol történt, kihez köthető a visszaélés? Ha több eset is eszébe jut, kérjük, többet is írjon le.			
ELHANYAGOLÁS Az elhanyagolás azt jelenti, hogy nem látják el megfelelően egy személy alapvető szükségleteit. Ilyen például, ha az ügyfélnek nem adnak ételt, italt, vagy nem engedik ki mosdóba szükség esetén. Az is ilyen, ha egészségi állapotát, egészségügyi szükségleteit elhanyagolják.			
	Kolléga részéről	Ügyfél részéről másik ügyféllel szemben	Saját maga részéről
Kérjük, jelölje be a megfelelő helyen, ha tapasztalt értelmi fogyatékos ügyféllel kapcsolatban bármilyen elhanyagolást.			
Ha tapasztalt ilyen, kérjük, fejtse ki, pontosan mi történt. Mikor és hol történt, kihez köthető a visszaélés? Ha több eset is eszébe jut, kérjük, többet is írjon le.			
ÉRZELMI VISSZAÉLÉS A lelki vagy érzelmi visszaélés bántó viselkedést jelent szóban és viselkedésben. Ilyen például az ügyfelek csúfolása, megalázása, kiabálás velük, fenyegetése, a zsarolás. Az is ide tartozik, hogy figyelmen kívül hagyják az ügyfelet, nem válaszolnak a kérdéseire, kéréseire, kirekesztik őt beszélgetésből, társaságból.			
	Kolléga részéről	Ügyfél részéről másik ügyféllel szemben	Saját maga részéről
Kérjük, jelölje be a megfelelő helyen, ha tapasztalt értelmi fogyatékos ügyféllel kapcsolatban érzelmi visszaélést.			
Ha tapasztalt ilyen, kérjük, fejtse ki, pontosan mi történt. Mikor és hol történt, kihez köthető a visszaélés? Ha több eset is eszébe jut, kérjük, többet is írjon le.			

TESTI BÁNTALMAZÁS

A testi bántalmazás során a bántalmazó személy ártó szándékkal testi fájdalmat okoz egy másik embernek.

Ilyen például a másik személy szándékos megütése, megrúgása, lekötözése, lefogása például megnyugtató céljából. De ide tartozik az is, ha rendszeresen nem az orvos felírása szerint történik a gyógyszerbeadás, vagy elhanyagolják a személy betegségét.

	Kolléga részéről	Ügyfél részéről másik ügyféllel szemben	Saját maga részéről
Kérjük, jelölje be a megfelelő helyen, ha tapasztalt értelmi fogyatékos ügyféllel kapcsolatban testi bántalmazást, túlkapást.			
Ha tapasztalt ilyen, kérjük, fejtse ki, pontosan mi történt. Mikor és hol történt, kihez köthető a visszaélés? Ha több eset is eszébe jut, kérjük, többet is írjon le.			

SZEXUÁLIS VISSZAÉLÉS

A szexuális visszaélés azt jelenti, hogy egy személy visszaél egy másik személy helyzetével, és akarata ellenére szexuális céllal közeledik hozzá.

Ilyen például, ha valaki az intim testrészeit mutogatja, a másik személy akarata ellenére megcsókolja, vagy fogdossa őt, szexuális tartalmú képeket vagy videókat küld neki, illetve szexuális aktusra kényszeríti áldozatát.

	Kolléga részéről	Ügyfél részéről másik ügyféllel szemben	Saját maga részéről
Kérjük, jelölje be a megfelelő helyen, ha tapasztalt értelmi fogyatékos ügyféllel kapcsolatban szexuális jellegű visszaélést vagy túlkapást.			
Ha tapasztalt ilyen, kérjük, fejtse ki, pontosan mi történt. Mikor és hol történt, kihez köthető a visszaélés? Ha több eset is eszébe jut, kérjük, többet is írjon le.			

- 4. KÉRJÜK, FEJTSE KI PÁR MONDATBAN, HOGY MILYEN MEGOLDÁSOKAT, MÓDSZEREKET ALKALMAZ AZ ÜGYFELEKKEL KAPCSOLATOS NEHEZEN KEZELHETŐ HELYZETEK MEGOLDÁSÁRA?** Nehezen kezelhető helyzetek például: indulatkezelési problémák, ha az ügyfél nem akar valamit megenni, visszautasítja a feladatvégzést.

--

5. KÉRJÜK, JELÖLJE MEG, HOGY MIRE LENNE SZÜKSÉGE A NEHÉZ HELYZETEK KEZELÉSÉRE AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOS ÜGYFELEKKEL KAPCSOLATOS MUNKÁJA SORÁN? (TÖBB VÁLASZT IS BEJELÖLHET.)

1. Több információ a helyzetek és visszaélés formáinak a felismeréséhez	
2. Képzés a nehéz helyzetek kezeléséhez, feszültségcsökkentő technikák megtanulása	
3. Több beszélgetés, esetmegbeszélések, ventilláció a nehézségekről	
4. Egyértelmű protokoll a bántalmazás jelentésére (Kinek kell szólni? Mik lesznek a következményei egy bejelentésnek?)	
5. Hatékony önvédelmi technika tanulása (pl. biztonságos lefogás)	
6. Személyes problémák esetén alapítványi segítség (pl. pszichológus)	
7. Egyéb (kérjük, fejtse ki röviden):	

8. KÉRJÜK, ÍRJA LE, HA SZERETNE-E BÁRMILYEN KIEGÉSZÍTÉST, MEGJEGYZÉST TENNI AZ ELŐZŐEKHEZ!

A kérdőív véget ért. Köszönjük az együttműködését!